

[Petra Petersen.]

gavn eller skade af. Hvad de små børn under 12 år angår, håber jeg, at de, indtil vi kan byde dem noget bedre, ikke får andet ud af deres biografbesøg, end at de har lettet far og mor for en krone eller to.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg kan vist takke samtlige ærede ordførere for tilslutning til lovforslaget; det ærede medlem fru Edel Saunte var i hvert fald aldeles uforbeholden.

Det ærede medlem hr. Hartling skulle jo have lettet sin samvittighed med nogle betragtninger over censuren i almindelighed, og disse betragtninger kan det vel i og for sig være vanskeligt at argumentere imod; men jeg forstod dog, at det ærede medlem til sidst accepterede, at vi må have en censurgrænse for forevisning af film for børn.

Det er naturligvis rigtigt, at der er et problem vedrørende fjernsynet, men det er ikke et problem, justitsministeriet kan løse. Jeg har nævnt det over for den højtærede undervisningsminister; hvorvidt der kommer noget ud af det, tør jeg ikke have nogen mening om.

På ét punkt vil jeg dog anholde det ærede medlem hr. Hartling, som kom ind på spørgsmålet om censuren og filmenes kunstneriske værdi. Det spørgsmål skal vi nok holde os fra. Det går i hvert fald ikke an, at vi får „kunstnerisk værdifuld“-synspunktet ind under spørgsmålet om værdien af censur.

Jeg forstår, at det ærede medlem betragtede lovforslaget som et skridt fremad, og at det ærede medlem derfor, når han havde fået lettet sin censurerede samvittighed, ville stemme for det, og det er jeg glad for.

Når det ærede medlem fru Hanne Budtz meget klart siger, at det kan ikke nytte at rejse spørgsmålet om bevillingssystemet, er vi enige om, at så lader vi det ligge i dag.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard takker jeg og beder ham navnlig viderebringe

takken til den 14-årige datter, der her har ledt ham ind på den rette vej.

Til det ærede medlem hr. Gøting vil jeg sige, at vi kan naturligvis i udvalget diskutere, om vi skal vælge andre aldersgrænser. Det er rigtigt, at man i Sverige har 11 og 15 år. I Norge har man 12 og 16 år. Der er den forskel, at i Sverige har man endnu ingen erfaringer, idet loven først træder i kraft 1. januar. I Norge har loven eksisteret et par år, og så vidt jeg er orienteret, er erfaringerne i Norge gode.

Til det ærede medlem fru Petra Petersen, som jeg takker for tilslutning til lovforslaget, vil jeg sige, at vi netop for tiden i justitsministeriet overvejer spørgsmålet om mulighederne for under en eller anden form via filmsfonden at yde tilskud til eller på anden måde at støtte fremstilling af film særligt egnede for børn. Hvad der kommer ud af det, kan jeg ikke i øjeblikket sige noget om — filmsfondens økonomi er, som alle ved, anspændt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Edel Saunte: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov for Færøerne om rettens pleje.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1333, fremsættelsen i tidenden sp. 1324).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Dupont: Det af den højtærede justitsminister her fremsatte lovforslag går ud på,

[Dupont.]

at den gældende retsplejelov for Færøerne af 11. maj 1935 afløses af en ny. En lang række ændringer og tilføjelser er kommet til siden 1935. Hertil kommer, at der alene gennem hjemmestyrelsen af 1948 og siden dennes ikrafttræden er vedtaget 6 nye love, der berører rettens pleje på Færøerne. Disse ændringer for Færøerne og i den almindelige retsplejelov for riget er indarbejdet i det foreliggende lovforslag, så at det kommer til at udgøre en helhed.

Der er grund til at takke den højtærede justitsminister for fremsættelsen af dette forslag, der gør loven om rettens pleje for Færøerne mere overskuelig. Det gøres ved, at alle tidligere vedtagne love og ændringer indarbejdes i den seneste lovebekendtgørelse om rettens pleje, nr. 265 af 15. september 1953. Det betyder, at samtlige tidligere vedtagne ændringer og tilføjelser, såvel i retsplejeloven som angående de særlige forhold, der gør sig gældende for Færøerne, kommer til udtryk i den nye lov. Det gælder f. eks. de ændringer, der blev vedtaget i 1958 af loven om rettens pleje vedrørende politiets og retsvæsenets ordening på Færøerne. Forslaget fastslår faktisk, hvad der kommer til udtryk i hjemmestyrelsen, at retsplejen er et fællesanliggende, på samme måde som politiet er indgået som en enhed under rigspolitiet.

Uden at komme ind på de mange ændringer, der i tidens løb er sket med loven om rettens pleje, skal jeg dog minde om, at de senest foretagne ændringer er taget med. Det gælder f. eks. ændringen af betegnelsen „sagfører“ til „advokat“. Det fastslås, at Færøerne i retslig henseende henhører under østre landsret, og at Færøerne udgør en retskreds med sin særlige nævningekreds.

Blandt de betydeligste ændringer i retsplejeloven er de ændrede regler af 1936 om voteringsordningen i højesteret, højesterets prøvelsesret i straffesager, strafferetsplejens offentlighed, nævningers medvirken ved strafudmålingen samt om ordningen om domsmænd i straffesager. De her anførte regler indføres også for Færøerne, dog har den højtærede justitsminister kraftigt understreget, at man har fundet det betænkeligt at indføre domsmandsinstitutionen på Færøerne. Dette har lagtinget tilsluttet sig,

hvilket derfor må forstås sådan, at de særlige færøske forhold ikke gør det muligt at gennemføre domsmandsinstitutionen. Da man imidlertid indfører nævningers medvirken i straffesager, ligger der heri en betryggelse for offentligheden med hensyn til lægmænds medvirken i disse sager.

I forslaget punkt 42 har man taget hensyn til den færøske kundgørelse af 4. januar 1944. Det betyder, at retssproget er dansk og færøsk på linje med ånden i hele hjemmestyrelsen. Ved punkt 126 er lovforslaget bragt i overensstemmelse med § 24 i lagtingsloven af 1948 om Færøernes styrelsesordening i særanliggende.

Da lovforslaget i øvrigt er udtryk for en ajourføring af tidligere love specielt for Færøerne og det er godkendt af det færøske hjemmestyre, kan jeg på den socialdemokratiske gruppes vegne anbefale det til hurtig og velvillig behandling. Hvis det skulle vise sig nødvendigt, er vi også parat til at tage en udvalgsbehandling af forslaget.

Vagn Bro: Da det ærede medlem hr. Johan Poulsen har begivet sig til Færøerne, skal jeg i hans sted på mit partis vegne anbefale forslaget til en hurtig og velvillig behandling, idet jeg dog — hvis ikke andre måtte gøre det — ønsker at stille forslag om en meget kort udvalgsbehandling. Dette medfører, at jeg ikke behøver at sige mere om det, men kan henholde mig til disse bemærkninger.

Hanne Budtz: Mit parti ser med velvilje på det foreliggende lovforslag, der jo — som det blev fremhævet af det ærede medlem hr. Dupont — er en ajourføring af retsplejeloven for Færøerne, men jeg er enig med det ærede medlem hr. Vagn Bro i, at selv om det er ganske naturligt, vi gennemfører disse bestemmelser, er lovforslaget af så omfattende karakter, at det må være rigtigt, at folketinget gennemgår det i et udvalg.

Lannung: Jeg kan på mit partis vegne tiltræde, at den gældende retsplejelov for Færøerne fra 1935 bliver afløst af en ny retsplejelov under hensyn til de mange ændringer og tilføjelser til retsplejeloven, der er sket siden 1935. Det er kun naturligt, at de så vidt muligt også kommer til at gælde for Færøerne, og vi er helt enige i, at det er

[Lannung.]

den bedste og mest praktiske fremgangsmåde, at den seneste lovbekendtgørelse af retsplejeloven af 15. september 1953 kommer til at gælde for Færøerne med de efter forholdene nødvendige ændringer og tilføjelser. På denne måde behøver man jo, når man på Færøerne vil vide, hvad der er gældende retspleje, kun at have to love ved hånden, nemlig den almindelige retsplejelov af 1953 og den lov, der bliver resultatet af det foreliggende lovforslag.

I henhold til § 1, punkt 6, føjes der til retsplejelovens § 17 et nyt stykke, hvorefter det har sit forblivende med sysselmændenes virksomhed med salg ved auktion af små vrag og hittefæ, af inddrevet løst gods, vrag eller vragstykker, som skønnes at have en værdi af ikke over 2 kr. Jeg forstår, at denne 2 kroners grænse er kommet ind ved strandsloven for Færøerne af marts 1899, men kan det virkelig være rimeligt stadig at beholde en så lav grænse? Hvis 2 kr. var rigtigt i 1899, så burde grænsen vel i dag alt taget i betragtning i det mindste være 10 kr., eller måske endda noget over 10 kr. Jeg vil gerne have lov til at nævne dette over for den højtærede justitsminister.

Det fremgår af punkt 36, § 125, sidste stykke, at på Færøerne kan prøven med hensyn til møderet for landsretten aflægges for Færøernes ret, som så til gengæld ved prøven forstærkes af rigsombudsmanden og af landfogden, d. v. s. politimesteren, som deltager i bedømmelsen af, om udførelsen af sagerne skal kendes forsvarelig. Det har jeg ikke noget som helst at indvende imod; jeg synes tværtimod, at det efter omstændighederne er en god ordning, i særdeleshed når rigsombudsmanden har taget den juridiske embedseksamen. Selv i de tilfælde, hvor han ikke har det, har jeg altså heller ikke noget afgørende at indvende derimod. Jeg vil blot for en ordens skyld gerne sige, at jeg selvfølgelig som sagfører er lidt ked af, at ifølge punkt 41 skal den efter mit skøn uheldige § 146 nu igen stadfæstes som værende gældende ret på Færøerne, men jeg forstår, at når vi andre må lide under den, har man ment, at de heller ikke skal slippe fri på Færøerne.

Hermed skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Gøting: Da der jo er yttret ønske om udvalgsbehandling, kan jeg tilsige mit partis velvillige støtte til arbejdet i udvalget.

Lynnerup Nielsen: Jeg har forstået det foreliggende lovforslag derhen, at der skal ske forskellige ændringer i retsplejeloven for Færøerne, idet den højtærede justitsminister ønsker at få en ajourføring, således at loven som helhed kommer mere i overensstemmelse med den lovgivning, der for retsplejens vedkommende gælder for den øvrige del af landet. Der forekommer mig dog at være en væsentlig afvigelse herfra, idet den regel om lægmænds medvirken i straffesager, som indførtes ved domsmandsinstitutionen her i landet, ikke overføres til Færøerne. Af bemærkningerne fremgår det, at man har fundet noget sådant betænkeligt, og jeg vil derfor i den anledning meget gerne spørge den højtærede justitsminister, hvad den egentlige begrundelse kan være for, at den ikke også skal gælde for Færøerne. Nu er jeg ikke jurist, men jeg savner alligevel denne begrundelse.

Jeg har forstået lovforslaget derhen, at det er godkendt af det færøske hjemmestyre, og jeg kan naturligvis i princippet på kommunisternes vegne give tilslutning til medvirken til lovforslagets fremme her i det høje ting.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg takker samtlige ærede ordførere for tilslutning til lovforslaget. Jeg finder det også meget rimeligt, at man i et udvalg gennemgår et lovforslag, der er så omfattende som dette, og jeg vil meget gerne medvirke til en udvalgsbehandling. Jeg ønsker dog at gøre opmærksom på over for de ønsker om ændringer, der kunne fremkomme, at dette lovforslag jo er tiltrådt af hjemmestyret, og at vi vel vanskeligt kan foretage ændringer deri uden at drøfte sådanne ændringers indhold med hjemmestyret.

Det ærede medlem hr. Lynnerup Nielsen spurgte mig direkte om, hvorfor domsmandsinstitutionen ikke foreslås indført på Færøerne, og jeg vil gerne derom sige, at hovedbegrundelsen derfor er, at indførelse af denne institution på Færøerne må antages at medføre et uforholdsmæssigt stort besvær for lægdommerne på grund

[Justitsministeren.]

af de vanskelige samfærdselsforhold og de vejrforhold, der råder deroppe, og tillige på grund af den omstændighed, at en stor del af den mandlige befolkning i lange perioder er på havfiskeri, hvorfor dommerne nok ofte ville komme til at møde flere gange i anledning af en enkelt sag, idet de kunne risikere ved fremmøde, at sagen blev udsat, fordi en sigtet eller et vidne var taget på fiskeri eller på grund af vanskelige vejrforhold ikke kunne nå frem. Det er sådanne rent praktiske overvejelser, der har ført til, at man ikke har ment det rigtigt at foreslå domsmandsinstitutionen udvidet til Færøerne.

Jeg takker for tilslutningen til lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Dupont: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om konkurs m. v. (Underpant i løsøre).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1617, fremsættelsen i tidenden sp. 1314).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de 2 følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Tvangsauktion over fast ejendom).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1611, fremsættelsen i tidenden sp. 1314).

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om tinglysning. (Udslettelse af pantebrev, ejerpant, underpant i løsøre).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1369, fremsættelsen i tidenden sp. 1314).

Lovforslagene sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: De 3 lovforslag, vi her skal behandle, lovforslagene om ændringer i konkursloven, tinglysningsloven og retsplejeloven, hører til en vis grad sammen og bør derfor naturligt behandles under ét.

Hovedbestemmelsen i ændringerne vedrører nemlig underpant i løsøre, og når man foretager ændringer i den ene lov, vil der automatisk opstå behov for ændringer i de to andre love. Til disse ændringer i forbindelse med underpant i løsøre har den højtærede justitsminister så føjet et par forslag om ændringer i tinglysningsloven og retsplejeloven, som i og for sig ikke har nogen forbindelse med underpant i løsøre, men som det har været naturligt at tage med ved lejligheden, og dem skal jeg senere sige et par ord om.

Anledningen til de stillede forslag er de overvejelser, der i de senere år har fundet sted om vore realkreditproblemer, specielt landbrugets realkreditproblemer, som en kommission har behandlet og afgivet betænkninger om i 1956 og i 1958. I årene efter krigen har landbruget haft brug for stedse større kapitaler til finansiering af dyre maskiner, større og bedre besætninger og forbedringer af avlsbygninger. Da nu kommissionen under sine overvejelser fandt frem til, at man muligvis kunne opnå en forøgelse af den kapital, som landbruget har brug for, ved at gøre en speciel belåning af det værdifulde løsøre mulig, blev der på kommissionens opfordring nedsat et sagkyndigt udvalg til at foreslå ændringer i de lovregler om underpant i løsøre, som stiller sig hindrende i vejen for en sådan speciel belåning.

Udvalget afgav betænkning i 1957, og de lovforslag, der er fremsat i folketinget, bygger i det væsentlige på denne betænkning. Endvidere har kommissionen vedrørende landbrugets kreditforhold tiltrådt udvalgets forslag.

De lovregler, der i øjeblikket gør underpant i løsøre mindre tillokkende som sikkerhed for lån, findes i konkursloven og tinglysningsloven samt i en forordning af 28. juli 1841 og 2 plakater af 1819 og 1834. Ifølge disse bestemmelser gælder det, at fordringer sikret ved underpant i løsøre må vige for privilegerede krav, at underpant